

Terwijl EU Trump de maat neemt over klimaat, is eigen beleid ‘te zwak’

By **Stephane Alonso**, www.nrc.nl

juni 25ste, 2017

Al weken springen EU-leiders ervoor in de bres: het klimaatverdrag van Parijs. Dat de Amerikaanse president Donald Trump het afwees, wordt vierkant afgekeurd. Afgelopen vrijdag verklaarden regeringsleiders op een top in Brussel opnieuw dat zij het verdrag wél gaan uitvoeren, dat opnieuw onderhandelen is uitgesloten en dat Europa „leidend” wil zijn in de strijd tegen klimaatverandering.

Stoere taal, maar hoe zit het met de daden? Deze maandag komen energieministers in Luxemburg bijeen om vervolgstappen te zetten die in Europa zelf moeten leiden tot meer duurzame energie en extra energiebesparingen. Maar de kritiek groeit: de door de Europese Commissie geformuleerde doelstellingen zouden te zwak zijn, en dreigen door lidstaten zelfs verder te worden afgezwakt. Hoezo leidend?

Een brancheorganisatie voor pensioenfondsen en andere institutionele investeerders schreef donderdag een ronkende brief aan de ministers. De strekking: we zijn goed voor 18 biljoen euro aan activa, we hebben het geld en de wil om te investeren in de energie van de toekomst, maar als jullie achterdeurtjes en dus onzekerheid inbouwen in de wetgeving, gaan we dat niet doen. „We roepen u op om de juiste beslissingen te nemen” en niet zoals Trump „ondoordacht” te handelen.

Contrast tussen woord en daad

Europarlementariër Bas Eickhout (GroenLinks) ziet „een schril contrast” tussen woord en daad. Hij wijst op de aanstaande G20-top in Hamburg, eind volgende week, waar bondskanselier Merkel vastbesloten lijkt om van klimaat een stevig punt te maken tegenover de daar ook aanwezige Trump. „Heel goed”, zegt Eickhout. „Maar zodra de werkdossiers worden opengeslagen, gaat alles weer ongelofelijk stroef.”

Ook een twintigtal multinationals, waaronder Unilever, Ikea, Philips en Électricité de France (EDF), schreef een brief. Zij wijzen erop dat in de afgelopen jaren „de Chinese investeringen in koolstofarme energie de Europese hebben geëvenaard en ingehaald”. En dat een land als India zwaar wil inzetten op zonne-energie - en wie de energierevolutie dicteert, plukt er de vruchten van. Europese industrieën, schrijven ze, zullen zich moeten aanpassen „om te overleven”.

Hooguit streefcijfers

De EU heeft zich internationaal vastgelegd op het terugdringen van de CO₂-uitstoot met 40 procent in 2030 ten opzichte van de uitstoot in 1990. Een van de manieren om dit te bereiken, is efficiënter energiegebruik. De Commissie diende eind 2016 een dik pakket aan wetsvoorstellen in. Maandag buigen de ministers zich daarover. Bindende besparingsdoelstellingen, zoals de Commissie aanbeveelt, willen ze niet. Hooguit ‘streefcijfers’. Ook een besparingsverplichting na 2020 van gemiddeld 1,5 procent per jaar staat onder druk.

Over (het stimuleren van) duurzame energie is eveneens veel te doen. EU-leiders gaven al in 2014 dat ze hiervoor geen nationale doelstellingen meer willen, de Commissie stelt nu alleen nog een bindende Europese target voor. Pogingen van de Commissie om de populaire, maar niet zo duurzame

biomassa, dat wordt bijgestookt in traditionele kolencentrales, in te dammen, stuiten op verzet. Uit een interne notitie blijkt dat ook Nederland, waar dit wijdverbreid is, op de rem staat.

Bij vrijwel elke maatregel die ter tafel komt om de EU-klimaatdoelen te helpen halen, wordt ook gekeken of die ook weer gecompenseerd kan worden, om de 'pijn' van de energierevolutie te verzachten. Zo lukte het milieuministers vorige week niet om een akkoord te bereiken over nationale CO₂-reductiedoelstellingen, omdat een forse discussie ontstond over de vraag hoe bomen, die CO₂ vasthouden, kunnen worden meegeteld als 'inspanning' (Hoe tel je ze? Wie controleert dat?). Een vermenging van dossiers die nu leidt tot vertraging.

Het halen van de lange termijn doelen van het Parijsakkoord vereist dat Europa verder gaat dan business as usual

Ook de Europese emissiehandel (ETS), waarbij bedrijven moeten betalen voor hun uitstoot, hapert. Landen besluiten steeds weer om gratis emissierechten uit te delen aan de industrieën die onder dit systeem vallen, met goedkeuring overigens van het in dit dossier zwaar belobbyde Europees Parlement. Een hervorming is in de maak, maar die zal naar verwachting nauwelijks de extreem lage CO₂-prijs opdrijven en dus ook geen prikkel veroorzaken om over te gaan op duurzame energie.

Die 40 procent CO₂-reductie gaat de EU volgens Eickhout waarschijnlijk wel halen. Maar voor het halen van het Parijsakkoord - de afspraak dat de opwarming van het klimaat ruim onder de 2 graden moet blijven - zal er veel meer moeten gebeuren. De EU wordt geacht om CO₂-neutraal te zijn in 2050. Als de transitie niet nu al stevig wordt aangezwengeld, moet er later een pijnlijke inhaalslag worden gemaakt. „Een helse opgave”, zegt Eickhout.

„Het halen van de lange termijn doelen van het Parijsakkoord vereist dat Europa verder gaat dan business as usual”, schrijven de multinationals in hun brief. Toch is dat precies wat ministers maandag dreigen te serveren: meer van hetzelfde.